

KRISTINA
OHLSSONOVÁ

**HOŘÍCÍ
STROMY**

≡ KNIHA ZLIN

Hořící stromy

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

☰ KNIHA ZLIN

Kristina Ohlssonová
Hořící stromy – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

THRILL

KRISTINA OHLSSONOVÁ
HOŘÍCÍ STROMY

**KRISTINA
OHLSSONOVÁ
HOŘÍCÍ
STROMY**

Jedná se o vymyšlený příběh. Veškerá podobnost se skutečností je naprosto náhodná. Pokud jde o čistě zeměpisný popis míst, kde se příběh odehrává, popustila jsem uzdu fantazii. Takže pokud vás znepokojuje představa, že fara skutečně existuje, můžete být úplně klidní. Neexistuje. Aspoň pokud vím...

Kristina

Holčička

„Vítejte u nás.“

Ve dveřích se objevují muž a žena. Podávají jí ruku, zdraví a představují se. Všechno dělají a říkají správně, ale nic není tak, jak má být. To je cítit naprosto zřetelně.

Provádějí ji po domě. Fara je rozlehlá a tmavá. V patře je většina dveří zavřených. Panuje tu hrobové ticho. Připadá jí to zvláštní. V domě přece žije dítě. Holčička. To kvůli ní sem přišla.

Když se zeptá, kde je, muž a žena si vymění nevyzpytatelný pohled. Nelíbí se jí, že jsou tak tvrdí, tak chladní. Jsou to přece pěstouni. Dítě, které si k sobě vzali, vyžaduje mnohé, zejména blízkost a útěchu. Nevypadá to však, že by mu muž se ženou byli ochotni poskytnout jedno či druhé. Nedostane se jí ani odpovědi na otázku, kde holčička je.

„Celé dny pracujeme,“ říká žena. „Vracíme se až v pět nebo v půl šesté.“

„Tou dobou byste už měly mít napsané úkoly,“ dodává muž. Žena přikývne na souhlas.

„Rádi bychom, aby takové záležitosti byly vyřízené, než přijdeme domů,“ upřesní ještě muž.

„Takové záležitosti“. Není nijak zvlášť jasné, co všechno ta slova zahrnují, ale to se časem poddá.

Usazují se v kuchyni a pijí kávu. Žena jí nabídne sušenky koupené v supermarketu Domus. Název je natištěný na sáčku, z něhož je vysypává.

„Chcete se ještě na něco zeptat?“ řeknou oba.

Polkne suchou sušenku. Chtěla by se zeptat na spoustu věcí. Proč je tady takové ticho. A chladno. Nejdřív si nevšimla, jak je tu vlhko, ale teď si to uvědomila. Má na sobě blůzu a svetr, ale stejně je jí zima. Nemůže si pomoci, zachvěje se.

„Ráda bych se seznámila i s holčičkou. Když už jsem tady.“

Dvojice na protější straně stolu na sebe znovu pohlédne.

„Samozřejmě,“ přikývne pak žena.

Ale nevstane. Také muž sedí dál. Nejprve snědí sušenky a vyprázdní konvici s kávou. Pak jde muž do předsíně, obuje se a vyjde z domu.

Návštěvnice nedokáže skrýt překvapení.

„Myslela jsem, že přivede holčičku,“ diví se.

„Přivede ji,“ odpovídá žena.

Za chvíli se muž vrací. Přivádí s sebou dítě. Holčička byla asi v zahradě.

Návštěvnice se na dítě vřele usměje. Holčička je na svůj věk malá. Vlasy má rozčuchané, ale špinavé nejsou. Má na sobě kalhoty a svetr, je však bosá. Zvláštní. Copak smí běhat venku bez bot, když je tam jen deset nad nulou?

„Ahoj,“ řekne návštěvnice a dřepne si před dítě.

Holčička konečně zvedne hlavu a pohlédne jí do očí.

Její pohled je jako laserový paprsek. Nedá se snést, a už vůbec ne vydržet.

„Ty se o mě budeš starat?“ zeptá se dítě.

Dá se na takovou otázku odpovědět záporně? Nemohla by se z toho ještě vyvléct? Jakoby odnikud se vynoří úzkost. Téměř ji pohltní. Podlomí se jí kolena.

Ale nakonec musí odpovědět.

„Ano,“ přitaká. „Budu se o tebe starat každé odpoledne.“

Pak už neříká nikdo nic. Čas jako by se zastavil. Návštěv-
nice si přitáhne svetr ještě těsněji k tělu, ruce má zbledlé
chladem. Nedokáže si pomoci, musí na to myslet.

Pěstouni za nic nemůžou.

To s domem není něco v pořádku. A s holčičkou.

NÁVRAT

1

Rozhodnutí padlo v prosinci. Následující léto bude univerzita uzavřena. Odborníci došli k závěru, že v zájmu omezení výdajů bude rekonstrukci možné provést v nepřítomnosti studentů a vyučujících a bude to tak výrazně levnější. Rozhodnutí bylo kritizováno méně, než se čekalo. Studenti se zkrátka museli smířit s tím, že v létě projednou nebudou žádné mimořádné přednášky. Zaměstnancům nabídli prodlouženou placenou dovolenou. Všechno bylo v nejlepším pořádku. A zanedlouho přišlo jaro.

Tehdy univerzita oslovila firmu, která zodpovídala za bezpečnost jejích prostor, a chtěla vědět, zda je možné zajistit během rekonstrukce větší ostrahu, aby se dělníci nemuseli zabývat odháněním nepovolaných osob. Bezpečnostní agentura samozřejmě vyšla zákazníkovi vstříc. Strážníci budou procházet prostorami třikrát denně.

Nastalo léto. Kolem univerzitních budov postavili dělníci lešení a zakryli ho průhlednými plachtami. Z parkoviště zmizela vozidla a kolem byly rozmístěny velké cedule, které veřejnosti sdělovaly, co se tu v nejbližších měsících bude dít.

Když se Lars stal velitelem skupiny strážných, která měla v létě univerzitu zabezpečovat, měl už za sebou tři roky práce u bezpečnostní agentury.

„Nejhorší, co se může stát, je, že se tu objeví parta znuděných chuligánů,“ prohlásil. „A s tím si, jak známo, dokážeme poradit, na to už máme svoje metody.“

Přišel slunovrat a pak nastal červenec. Došlo ke třem incidentům, všechny byly nahlášeny. Ani v jednom případě nebylo nutné přivolat policii. Pak se ale všechno změnilo. Lars dokázal jen těžko vyjádřit slovy, co přesně se stalo, ale jednoho rána jednoduše vytušil, že se něco přihodilo. Několikrát, když vstoupil do prázdných chodeb, se přistihl, že sevřel obušek, který mu visel na opasku. Zároveň se změnilo i počasí. Náhle bylo mnohem nevypočitatelnější. Přesně jako Lars.

Promluvil si o tom s kolegy. Žádný z nich ale jeho pocity nesdílel.

„Co se podle tebe stalo?“ ptali se.

Lars jen bezmocně krčil rameny.

„Nevím.“

A tak to pokračovalo až do dne, kdy uviděl, jak po nebi neklidně poletují černí ptáci. V tu chvíli mu došlo, že se spletl.

Bylo to tak, jak říkali spolupracovníci – nestalo se nic.

Zatím.

Ale něco se *stane*.

Brzy.

Co se to ksakru děje? uvažoval.

Sužoval ho nevysvětlitelný strach. Zamířil k autu. V dálce uslyšel rachocení vlaku blížícího se k městu.

2

Vlak zastavil uprostřed polí. Hluboký mužský hlas oznámil cestujícím, že čekají, až projede jiný vlak. Budou pravděpodobně pokračovat dál za několik minut. Lukas viděl špinavým oknem vodárenskou věž a starý mlýn přestavěný na kancelářskou budovu. Byla to majestátní cihlová stavba, která do okolní městské zástavby příliš nezapadala. Stejně to bylo s vodárenskou věží. Také se sem nehodila. Tyčila se k bleděmodré obloze, šedá a ošklivá.

Opřel si čelo o sklo, zastudilo ho. Nemá naspěch. Klidně můžou čekat na vlak z opačného směru i několik hodin. Od chvíle, kdy uviděl mlýn a vodárenskou věž, zůstal by tu klidně i deset let. Teď už mu to bylo jasné. Deset let jsou jen necele čtyři tisíce dní naplněné nečinností.

Kolem produněl vlak, tak blízko, až se Lukas podvědomě napřímil. Žena sedící proti němu ho pozorovala. V náručí držela velkou kytici a hleděla na něj neklidnými očima. Znají se odněkud? Pravděpodobně ne. Nemyslel si ani, že by ho poznala. Na to je deset let dostatečně dlouhá doba. Jeho vzhled se s každým uplynulým rokem o něco víc změnil. Když opustil rodné město, bylo mu devatenáct. Často mu volali z různých novin. Chtěli o něm psát reportáže, jak to s ním bylo dál. Protože už uplynul rok, pět let – a teď už deset.

„Měl byste vědět, že lidé se o vás zajímají,“ řekl mu poslední novinář, který mu volal. „Chtějí vědět, jak jste to zvládl, co se s vámi stalo.“

Jako by vůbec měli právo o takových věcech uvažovat. A jako on by byl povinen jim je vyprávět.

S lety podobné dotazy zvládal stále snáz. Ze začátku vždycky zavěsil. Později vztekle řval. Ale v poslední době už to bylo lepší. Pochopil, že ho nemůžou k ničemu donutit. A oni jeho odmítání respektovali. Ovšem psali o něm pořád dál. Neustále opakovali staré informace se stejnými obrázky a stejnými výpověďmi těch, kterým se říkalo svědkové, přestože vůbec nic neviděli. A o to očividně hlavně šlo. Že mohli vypovídat o tom, že nic netušili, že to, co se stalo, bylo tak příšerné, že se to ani nedá slovy popsat.

„Když Lukas zmizel, celé město jako by se zastavilo,“ prohlásil jeden z nich. „Všichni čekali. Pořád čekali. Až začne hořet další strom.“

Až začne hořet další strom.

Ta slova budou všechny pronásledovat do konce života. Samozřejmě věděli, že popálené dítě se bojí ohně. Ale že spálený strom věští smrt – to jim uniklo.

Vlak se s trhnutím dal do pohybu. Znovu se ozval hlas, stejný, který je předtím informoval o tom, proč nejedou dál.

„Za několik minut dorazíme do cílové stanice, do Kristianstadu. Příští stanice Kristianstad.“

Vstal, než vlak zastavil. Měl pocit, jako by se náhle protrhla hráz. Obrazy z minulosti, skutečné i smyšlené, se mu míhaly hlavou a žadonily o pozornost. Odmítal se jim poddat. Vzduch stále dál. Obrazy začaly blednout, úzkost slábla. Brzy se zase uklidnil. Skoro úplně. Namlouvá si to, nebo se mu přece jen trochu třesou kolena? Možná, taková věc se skoro nedá poznat. Ze všeho, s čím se naučil žít, trvalo nejdéle si zvyknout na omezenou schopnost vnímat vlastní tělo. Všechno, čím si muselo projít, mu uškodilo tolik, že už nedo-

kázal rozpoznávat tělesné signály. Když běžel, nevěděl, jestli ho bolí koleno nebo lýtko. Někdy si nebyl jistý, jestli ho bolí hlava nebo ucho. A pak ty nejasné bolesti v zádech, které se šířily od hýždí až ke krku a kvůli nimž někdy několik nocí za sebou nemohl spát.

„Na to si bohužel budete muset zvyknout,“ řekl mu nakonec lékař. „To je vaše nové já. Je to smutné, ale je to tak.“

Lukas pomalu otáčel hlavou. Bolest a třes ovládnout nedokáže. Ovšem myšlenky. Ty musí dostat pod kontrolu, než z vlaku vystoupí. Jinak tu nedokáže zůstat tak dlouho, jak si naplánoval. Zavřel oči a nadechl se. Zadržel dech a pak vydechl. Netušil, jak těžké bude najít klid. Jak zatraceně, bolestně těžké.

Ve stejné chvíli, kdy oči zase otevřel, vlak pomalu zabrzdil a zastavil se. Dveře se otevřely a dovnitř vnikl vlhý večerní vzduch vonící létem. Pevně sevřel držadla kufrů a vydal se k východu.

Takhle se to musí stát.

Lukas se vrátil domů.

Všude pobíhali lidé. Nejraději by zůstal na nástupišti, domluvili se přece, že se sejdou tam. Táhl kufr za sebou, kolečka na asfaltu skřípala. Váhavě pokročil k nádražní budově, chtěl tam uniknout před davem a sluncem visícím nízko na obloze.

Někdo mu položil ruku na záda. Škubl sebou.

„Jaká byla cesta?“

Otec měl napjatý hlas a v očích tak bezvýrazný pohled, že Lukas musel několikrát polknout, než odpověděl. Otec syna sevřel v náručí a přitiskl ho k sobě. Byli stejně vysocí a Lukas mu na několik prchavých okamžiků položil hlavu na rameno.

„Všechno v pořádku,“ odpověděl chraptivě.

Otec ho neochotně pustil.

„Mám ti vzít ten kufr?“

„To je v pohodě, potáhnu ho.“

„Maminka nemohla přijít, chtěla, aby bylo hotové jídlo, až dorazíme domů. Vaří něco, u čeho musí být. Však víš.“

„To je v pohodě,“ zopakoval Lukas.

Otec vykročil.

„Auto mám tamhle,“ ukázal někam, Lukas se tam nestihl ani podívat, otec už ruku zase spustil. Opravdu ten kufr není moc těžký?

Lukas zavrtěl hlavou. Kufr se na několika vystoupělých kamenech zakymácel.

„To je takový ten na čtyřech kolečkách?“ zeptal se otec.

„Ano.“

„Ty jsou k ničemu. Říkali mi to Eva a Bengt. Eva si jeden takový koupila v Ekohallenu. Žádný laciný, pěkně drahý. Takový dost nóbl. A kolečka mu okamžitě upadla. Ne všechna, samozřejmě, ale stačí, když chybí jedno, a kufr můžeš vyhodit.“

Obešli nádraží. Lukas zamžoural do slunce. Před nimi se tyčil kostel Svaté Trojice, kde byli Lukas i jeho sestra konfirmováni a kde měli jejich rodiče svatbu.

„Tady je,“ kývl otec k autu stojícímu opodál. „Pořád se tu teď něco staví. Chtějí strhnout informační centrum, to jsem ti říkal, ne? Je to úplně na hlavu, místo toho bude stát hned u kolejí. To si přece mohli rozmyslet dřív, vždyť ho postavili ani ne před dvaceti lety.“

Otci bylo na hlase poznat, že ho všechno rozčiluje. Neschopnost místních politiků, jejich nepromyšlená rozhodnutí. Tyhle věci dokázaly v Lukasovi jen zřídka vzbudit hlubší zájem. Otec stiskl tlačítko na klíči a odemkl auto. Lukas otevřel kufr a hodil zavazadlo dovnitř. Otec usedl za volant a nastartoval. Lukas si zapnul bezpečnostní pás a auto se rozjelo.

„Jak se cítíš?“

Lukas váhal s odpovědí, nebyl si jistý, kolik toho otec dokáže vstřebat.

„Jsem docela klidný,“ řekl nakonec. „Vždyť jsme se viděli nedávno.“

Pokusil se o křivý úsměv.

„To je pravda,“ přikývl otec. „Vídáme se často. Ale nikdy tady. Vlastně ne, teď tu jsi. To je nejdůležitější.“

Nejdůležitější. Možná to tak opravdu je. Lukas to nedokázal odhadnout. Nerozešel se s rodiči, ale se svým rodným městem. Ten vztah se nedal udržet. Trauma bylo příliš velké, jak mu na začátku řekl psycholog. Když tomu dá trochu času, začne se mu prý stýskat. Ale roky ubíhaly a on žádný stesk necítil. Naopak. Jen úzkost. Vyvolával ji děs z toho, co všechno se po návratu dozví.

Soustředil se na dech. Když to bude brát jedno po druhém, když se nebude zaměřovat na zásadní otázky, které by ho tak snadno dokázaly zničit, všechno dopadne dobře.

Otec bez přestání mluvil. O místech, která míjeli, a o lidech, kteří s těmito místy měli něco společného.

„Na jaře zkrachoval Nilssonův autobazar, říkal jsem ti to? Ale to se dalo čekat. Vezmi si, jak žil. Pořád nad poměry, a pak ty černé kšefty. Chápeš, že si myslel, že je lepší než všichni ostatní, a neplatil daně? Ne že by podle mě byly ty daně, co platíme, přiměřené, to opravdu ne. Ale musíme přece dodržovat společná pravidla. Jinak by to dopadlo jako – jak se to jen jmenuje – jako na tom místě v Americe. Víš přece, co myslím.“

Otec se zarazil a pohlédl na Lukase tázavě.

„High Chaparral?“

„Přesně tak, High Chaparral.“ Otec se zasmál. „Neuvěřitelný zmatek. Jednou se to stalo i v Domusu. Přestal jít proud a chladicí boxy s rybami byly přes noc vypnuté. Ale oni ty sračky nevyhodili. Ne, prodávali je lidem dál a spousta z nich z toho onemocněla. Ale není divu. Každý nese odpovědnost sám za sebe. Když ryba smrdí, tak by ji neměl jíst.“

Lukas ho poslouchal jen na půl ucha. Byl příliš zaujatý pozorováním všeho, co nyní bylo okolo něj. Kolem auta se

míhaly budovy a zelené plochy, kde se pohyboval během dospívání. Mírně sklonil hlavu. Připadalo mu, že auto je jako skořápka, která ho chrání před skutečností, jež se k němu až příliš rychle přibližuje. Ve voze se cítil v bezpečí.

Ale to už byli téměř u rodného domu. Když auto zahnilo doleva a pomalu projíždělo kolem domů v ulici, kde strávil celé dětství, ztuhl. Rödaledsvägen ve čtvrti Kulltorp. Kdysi to býval celý jeho svět, teď cosi téměř cizího. Otec ten rozdíl zřejmě vycítil, protože zmlkl. Sevřel volant až příliš pevně a několikrát vyhodil blinkr. Když zastavili před domem, oba zatajili dech. Ani jeden nic neřekl, otec zaparkoval ve vjezdu a vypnul motor.

Než otevřel dveře, unaveně vzdychl a v hlase mu zazněl potlačovaný pláč.

„Já i maminka jsme se na tenhle den hrozně těšili. Opravdu hodně.“

Lukas nevěděl, co na to říct. Že se těšili, věděl. A věděl také, že zestárlí. Nastal čas vrátit se domů. Nic víc na tom není. Ale zároveň ho neklid šířil až do morku kostí. Co si sakra pomyslí lidé? Sousedí. Bývalí spolužáci, které určitě potká.

Začalo mu hučet v uších. Pomalu se vydal za otcem ke dveřím. Po těle mu přeběhl mráz.

Někdo je oba pozoruje.

Sleduje každý jejich krok.

Tohle nebyl dobrý nápad, pomyslel si Lukas.

A potom:

Tohle byl jediný nápad.

Zoufale se té myšlenky držel a snažil se překonat pocit, že ho někdo sleduje.

Třeba to přece jen nějak půjde. *Musí* to jít. Pokud se mu podaří udržet si všechny vzpomínky od těla. Když nedovolí, aby nepojmenované podezření vyplulo na povrch.

A když nezačne hořet žádný další strom.

3

Gunnar si nejdřív myslel, že špatně vidí. To tak s přibývajícím věkem bývá. Zrak slábne a člověk vidí rozmazaně. Všechny nesnáze jako by přicházely ruku v ruce. Špatný zrak a dna, vysoký krevní tlak a plešatění. V mládí si myslel, že člověk je starý v osmdesáti. Teď mu ale bylo dvašedesát a věděl, že to je docela jinak.

Stál uprostřed zahrady a griloval. Když na protější straně ulice vystoupil z auta patřícího Arthurovi Wallinovi nakrátko ostříhaný tmavovlasý asi třicetiletý muž, málem se mu zastavilo srdce. To není možné. *To přece není možné.*

Ale očividně to přece jen byla pravda.

Gunnara to tak překvapilo, že upustil kleště na grilování do trávy.

Lukas?

Po tolika letech...

„Alice...“ pronesl.

Kdyby mluvil nahlas, Arthur a Lukas by ho uslyšeli. Proto slovo spíše zašeptal, takže jeho žena, která byla stále ještě v domě, neměla šanci dveřmi otevřenými na terasu jeho slovům porozumět.

Grilovací kleště zůstaly ležet v trávě. Gunnar sledoval, jak Arthur a mladý muž jdou těch několik kroků od auta ke

vstupním dveřím. Pokud si stále ještě nebyl jistý, pochybnosti ho opustily, jakmile se otevřely dveře a vyšla Rosie. Rozplakala se a Gunnar odvrátil pohled. Celý výjev netrval ani minutu. Pak všichni tři vešli do domu a dveře se zavřely.

„Gunnare, vždyť se ti to maso spálí.“

Alice vyšla ven, nesla mísu s bramborovým salátem. Gunnar se neohrabaně sklonil a zvedl grilovací kleště. Beze spěchu začal šťouchat do až příliš opečených kousků masa.

To není žádná spravedlnost, pomyslel si a zaťal zuby. Nebylo to spravedlivé tehdy a teď taky ne.

Alice se postavila vedle něj. Blízko, ale ruce měla založené na prsou. Tolik se podobala své matce, že by se tomu Gunnar jindy musel smát. Ale teď ne, ne potom, co právě viděl.

„Vždyť jsi bleďý jako stěna!“

Alice napřáhla ruce a vzala ho za ramena, jako by se chtěla přesvědčit, že je naživu. Už dvakrát byla u toho, když dostal infarkt. Gunnar se jí vytrhl a začal sundávat maso z grilu. Když ho pokládá na plechový podnos, ruce se mu maličko chvěly. Alici jeho mlčení rozčilovalo.

„Tak už přece něco řekni!“

Znovu ho uchopila za paži a tentokrát to Gunnar strpěl. Musel zatajit dech, než se dokázal přimět, aby řekl to, co říct musel.

„Vrátil se domů, Alice.“

Alice se zamračila.

„Kdo? Kdo se vrátil domů?“

Očividně ji to zneklidnilo, ale nemyslela na nic jiného než na Gunnarovo zdraví.

Gunnar vzal podnos s masem a zamířil ke stolu. Při odpovědi nedokázal Alici pohlédnout do očí.

„Lukas. Je tady, Alice. U Arthura a Rosie.“

Položil podnos na stůl a zhroutil se na židli. Alice se však ani nepohnula. Gunnar se přiměl na ni pohlédnout. V tu chvíli si začal dělat starosti zase on.

„Já to nechápu,“ pronesl. „Nedokážu pochopit...“

„Co?“ řekla Alice pomalu. „Co nedokážeš pochopit?“

Zbledla, hlas měla chraptivý, pohled tvrdý a zoufalý. Jako tenkrát před jedenácti lety a jako až doposud. Pomalými kroky se vydala pryč od stolu, pryč od něj. Zastavila se na trávníku zády k němu. Gunnar dál seděl na židli, nedokázal vstát. Zahrada a její zeleň na něj rázem začaly působit klaustrofobicky. Růžové keře jsou přerostlé, proč si toho nevšiml dřív? O rybízových keřích ani nemluvě. Větvičky jsou obtížně červenými bobulemi. Brzy se budou muset obrát a uvaří se z nich šťáva a džem.

Alici se roztrásla ramena a dala se do pláče. Gunnar se zoufale snažil dál myslet na rybíz. Na bobule, šťávu a džem. Ale bylo to jako pokoušet se udržet v ruce kluzké mýdlo. Netrvalo ani sekundu a i on se rozplakal.

Večery byly pořád dlouhé a světlé. Ne tolik jako v červnu, ale ve srovnání s ostatními měsíci roku pořád dostatečně. Po setmění nebylo nic. Byla moc velká tma na to, aby bylo světlo, a moc světlo na to, aby byla tma. Kristianstad založil dánský král. Co si myslel o světle a tmě, nikdo netušil. Vědělo se ovšem, že byl nadaný stratég. Jmenoval se Kristián IV. a měl s novým městem dalekosáhlé plány. Šlo o důležité místo, které bylo třeba střežit, strategický bod ve válce proti zločinným bandám. A tak král nechal město obehnat hradbami, příkopem a baštami a vybudoval pevnost tak silnou, že ji nikdo nedokázal dobýt.

Nikdy ho ale nenapadlo, pomyslel si Gunnar hořce, že nepřítel se může objevit i na opačné straně opevnění. Na opačné straně příkopů.

Byly doby, kdy Gunnar musel čelit všelijakým strachům. Doby, kdy se mu rozbušilo srdce a zpotil se kvůli bezvýznamnější věci. Ale to už je dávno. Teď zkrátka a dobře nemá žádný rozumný důvod k tomu, aby se ho zmocnil strach. Od té doby, co se stalo to nejhorší, co se mohlo stát. Už je to jedenáct let. Jedenáct let imunity vůči strachu. Gunnar si občas

pomyslel, že pro Arthura a Rosii to je určitě jiné. Dostali svoje dítě zpátky v celku. Okusili děs, ale nemuseli prožít zbytek života v ustavičné hrůze. Takové zážitky by měly strach zesilovat, ne zeslabovat. Ten, kdo se nachází mimo všechn ten děs, není svobodný.

Gunnar seděl sám na terase. Gril byl uhašený, uhlí pryč. Na kousky masa se nedokázal ani podívat, vyhodil je. Už bylo skoro půl desáté. Věděl, že uplyne ještě spousta hodin, než se mu podaří usnout. Kam zmizela Alice, neměl tušení. Možná už si šla lehnout.

Když seděl, na dům Wallinových neviděl. Překážel mu živý plot. Trochu ho uklidňovalo, že nemá kontrolu nad tím, co dělají. Možná sedí v kuchyni a jedí. Mluví spolu. Kdyby rozsvítili lampu nad stolem, bylo by je vidět za oknem. I když zřejmě dělají to, co ostatní. Je teplé léto, a tak jedí venku. Mezi komáry a jinými potvorami, od kterých je v zimě pokoj. Jen bůh ví, jak moc se Gunnar naučil nenávidět to zatracené léto. Na podzim a v zimě to ještě šlo. Ale jaro a léto nemohl vystát.

Přejel rukama po tvrdých područkách zahradní židle. Podzim byla jen vidina, stále ještě příliš vzdálená. Od tohoto ročního období ho oddělovalo nejméně dvanáct sekání trávníku, deset obraných keřů rybízu a nekonečně mnoho večerů s grilováním. A teď se ke všemu ještě vrátil Lukas. Jako přízrak z minulosti. Bylo to tak nevhodné, až se Gunnar sám na sebe málem rozzlobil. Kdyby věděl, že unikne trestu, nejraději by vstal, přešel ulici a Lukase zavraždil Rosii a Arthurovi přímo před očima.

Já nevím, pomyslel si. Já vlastně nevím.

„Gunnare, slyšíš mě?“

Gunnar sebou trhl. U rohu domu se objevila vysoká postava.

„Promiň, že jdu bez ohlášení, takhle nevhod. Ale zvonil jsem u dveří a nikdo neotvíral.“

Gunnar už poznal, kdo to je. Rychle vyskočil a napřáhl ruku.

„Promiň, Davide, úplně jsem zapomněl, že máš přijít.“

„To nic. Víím, že jdu pozdě, ale za Jönköpingem jsem měl problém s autem.“

„Za Jönköpingem? Měl jsi zavolat. Mohl jsem ti nějak pomoci.“

Slova se z Gunnara jen hrnula. Jízda autem do Jönköpingu by změnila celý večer. Odložila by tu nepříjemnou záležitost na později, popřála by mu ještě pár dní oddechu. Gunnar totiž nebyl tak hloupý, aby si neuvědomoval, že Lukas přijel domů poprvé po desíti letech a že tu zřejmě nějaký čas zůstane. Dříve nebo později se potkají.

David se zasmál.

„Gunnare, přece bys nejel přes dvě stě kilometrů jen proto, že jsem náhodou srazil divočáka.“

„Divočáka? Ale...“

„Nebyl velký. Mládě. Takže jsem vlastně neměl problém s autem, spíš se zrakem, když jsem si ho nevšiml.“

Znovu se zasmál tím svým širokým, odzbrojujícím úsměvem, který měla tak ráda Fanny.

„Krásný večer,“ prohlásil David. „A ty sedíš na zahradě a užíváš si ho.“

Gunnar se suše uchechtl. Nedokázal se ovládnout. Večer si neužíval ani náhodou, taková představa byla k smíchu.

„A co Alice? Je taky ještě vzhůru?“

Gunnar zvažněl.

„Myslím, že už si šla lehnout. Dáš si něco? Whisky?“

„Děkuju, až jindy. Doma na mě čeká Anna. Sedí na schodech jako rozjívené dítě. Nejlepší bude, když si jen vezmu klíče a půjdu ji pustit dovnitř.“

Takže klíče. Klíče od staré fary stojící na křižovatce Proboštské a Pastorské ulice. David a jeho přítelkyně Anna ji nedávno koupili a přes léto ji chtěli opravit. Samozřejmě ne

sami. Hned po koupi dostal Gunnar klíče a několikrát pustil dovnitř řemeslníky. Aby měla mladá dvojice pořádnou koupelnu, až se nastěhuje.

„Přinesu je,“ odpověděl Gunnar a zašel do domu.

David se nenuceně vydal za ním. Jako by to pořád byl ten malý kluk, co si hrával s Fanny.

„Vy jste vymalovali předsíň?“

Gunnar se rozhlédl.

„Ano,“ přikývl pak. „Letos na jaře.“

Otevřel skříňku na klíče a vylovil ty Davidovy. David k nim občas chodíval na návštěvu, ale nijak často. Do Kristianstadu jezdíval jen málokdy a důvodů zastavit se u Gunnara a Alice míval ještě mň.

Gunnar zabouchl dvířka skříňky a klíče Davidovi slavnostně podal.

„Tady je máš. A až budeš mít víc času, někdy se večer zastav a všechno probereme.“

„Určitě, slibuju. A hrozně děkuju za pomoc.“

Na zahradě si potřásl rukama a rozloučili se.

„Ještě jednou díky,“ zopakoval David.

Gunnar ho trochu neohrabaně štouchl do zad.

„Není zač.“

David se otočil a chtěl odejít, ale ztuhl uprostřed pohybu a zastavil se s otevřenými ústy. Gunnar neotočil hlavu ani o centimetr, přesto mu bylo jasné, co David uviděl. Nebo spíš koho.

„Je to...“ začal David, ale pak se zarazil.

Pohlédl na Gunnara a na tváři se mu objevil křečovitý úsměv.

„To nic,“ řekl pak. „Už musím jít.“

„Přijel dneska,“ zamumlal Gunnar. „Neptej se mě proč. Najednou se tu objevil.“

David si přejel dlaní strniště na bradě. Gunnar pochopil, že vůbec nezáleží na tom, kolik je mu let. Pro něj bude David

vždycky ten kluk, co honil Fanny pod kropicím zařízením, když bylo v létě moc horko.

„Slyšel jsem, že se ve městě od té doby neobjevil, však víš. Od té doby, co se to stalo.“

David se zajíkl.

„Je to tak,“ přikývl Gunnar.

„Deset let. Co tu pohledává? Ne že by to bylo důležité, může si dělat, co chce. Ale proč se musel vracet zrovna teď?“

Gunnar vzdychl a rozhodil rukama. Teď už se neudržel a pohlédl na protější dům. V osvětleném kuchyňském okně uviděl Lukase a jeho matku. Myli nádobí. Byl to tak obyčejný výjev, až to bolelo. Co by za to dal, kdyby v domě zase zaslechl kroky Fanny? Jen jedinkrát.

„Mluvili jste spolu někdy?“ zeptal se Gunnar a kývl k protějšímu domu.

„Ne,“ odpověděl David. „Zmizel týden před maturitou. Od té doby jsem ho neviděl.“

„Byli jste přece kamarádi. Ty a on. A Fanny.“

David nevěděl, co na to odpovědět.

„Byli,“ připustil nakonec. „Je to tak. Ale to se všechno změnilo, když...“

Odkašlal si a potěžkal klíče v ruce, jako by je chtěl zahodit do letní noci.

„Sakra,“ zašeptal pak. „Promiň, Gunnare. Je to pořád stejně těžké a vždycky bude.“

„Na tom nezáleží. Já i Alice jsme se s tím už smířili. Že už nikdy nebudeme mít klid. Že už to nikdy nebude lepší. Nikdy už to nebude takové jako dřív.“

David znovu pohlédl na dům, kde byl v okně vidět bývalý kamarád z dětství.

„Mluvil jsi s ním?“

Gunnar překvapeně zvedl hlavu.

„Ne, proč bych měl? Stejně nevím, co bych mu řekl. Když sem bude chtít přijít, tak...“

Tak co? Kdyby Lukas na jejich pozemek vkročil jen jednou nohou, Gunnar i Alice by se naprosto přestali ovládat.

David váhal, ale nakonec se odhodlal a vyslovil to, o čem byl přesvědčen, že je jediné správné.

„Víš, on za to vlastně nemůže,“ začal. „Nemohl ovlivnit, že on se vrátil, a Fanny ne. Že přežil on.“

V Gunnarovi vzplála zuřivost tak silně, až téměř ucítil, jak mu spaluje tělo. Ještě pořád se dokázala sytit banálními dobře míněnými slůvky a větami, které přesto zraňovaly.

„O tom ty nic nevíš,“ řekl. „Vůbec nic.“

David otevřel ústa a chtěl něco říct, ale Gunnar se zamračil a tím ho umlčel.

„Musím už jet. Anna na mě čeká. Ještě jednou dík. Brzy se ozvu.“

Pak David zmizel a Gunnar v zahradě osaměl, stíny minulosti a kruté vzpomínky mu však nepopřávaly klidu. Celý se třásl zuřivostí, kterou už dlouho nepocítil. Lukas z města neodjede, dokud mu nepoví, co se mu před desíti lety stalo.

4

Večer byl vlhý, ale uvnitř bylo chladno. Tak chladno, že Anna musela otevřít jeden z kufrů a vytáhnout svetr. Zbytek věcí sem měli přestěhovat až za několik dní. Do té doby budou spát na zemi na tenkých matracích. Jako chudí studenti.

„Není to tady nějak zvláště cítit?“ zeptala se Davida.

David seděl na nízké stoličce a snažil se vytáhnout z láhve vína zátku.

„Počkej, až vyvětráme,“ řekl. „Hned to bude lepší.“

„Tohle je něco jiného,“ namítla Anna a posadila se proti němu na tvrdou dřevěnou podlahu.

Až ji nechají zbrousit a nalakovat, bude nádherná. Nejdřív bude až moc světlá, ale pak na ni začne svítit slunce a za několik let se ze světlé barvy stane teplejší sirupově hnědý odstín. Anna pohlédla na tmavé textilní tapety a ušklíbla se. Až budou stěny bílé, bude dům působit prostornějším dojmem.

„Nejdřív ze všeho musíme vymalovat,“ prohlásila. „Kdyby to tu zůstalo takhle tmavé, zbláznila bych se.“

Zátka mlaskla a vyklouzla spolu s vývrtkou z hrdla láhve. „A je to,“ zaradoval se David.

Celou cestu ze Stockholmu sršel energií a životem. Nerozzlobilo ho, ani když u Jönköpingu přešel toho divočáka. Dělal si legraci, že ho nacpe do kufru, ale Anně to jako moc

dobrý nápad nepřipadalo. Auto bylo už tak úplně přecpané. Anna si shrnula dlouhou ofinu na stranu a zahleděla se na Davida. Vypadá teď jinak. Už nemá tolik energie. Od chvíle, co se vrátil s klíči, je zamklý a tváří se vážně.

„Na co myslíš?“ zeptala se ho.

David vstal, neodpověděl.

„Kam jsme dali ty umělohmotné kelímky?“ řekl potom.

„Tady jsou.“

Anna mu kelímky podala a počkala, až nalije víno. Pak vítězoslavně vyhrabala z papírové tašky ze supermarketu, která stála na zemi vedle ní, kus sýra.

„Tramtadadá!“ zvolala a zvedla brie s lanýži.

Ale David neprojevil větší nadšení ani při pohledu na svou oblíbenou pochoutku.

„To je fajn,“ řekl jen a usmál se tak neznatelně, že to bylo spíš děsivé než uklidňující.

Přitukli si a napili se vína. Anna polkla. Cítila napětí v ramenou a bolelo ji za krkem. Když si dá trochu vína, uleví se jí. Všimla si, že David se jí dívá na břicho, věděla, že počítá, kolik vypije vína. Prý by to dítěti mohlo ublížit. Ale když člověk nevypije víc než dvě skleničky týdně, tak žádné nebezpečí nehrozí. Aspoň to tvrdí ve Velké Británii a v Kanadě a s tím se Anna spokojila.

Odložila plastový kelímeček, nechtěla ho vypít najednou.

„Proč mi nechceš říct, co se stalo?“

Objala pažemi skrčená kolena a čekala. Stal se z toho rituál, který už ovládala naprosto dokonale. David se kabonil a ona ho obměkčovala. Dříve či později jí to poví.

„Nejsme jediní, kdo se dnes večer vrátil do města,“ řekl David po chvíli.

„Jak to?“

„Dnes sem přijel i Lukas.“

Anna ztuhla uprostřed pohybu.

„Nadobro?“

„To snad ne. Asi je tu jen na návštěvě. U Rosie a Arthura.“

David vstal a začal neklidně přecházet po místnosti. Vy-
padalo to, že temné stěny se na něj každou chvíli vrhnou. Jak
došlapoval na prkna v podlaze, vrzalo v nich.

Anna se musela znovu napít vína. Rychle a hltavě.

Nejsme tu v bezpečí, pomyslela si. Dům nás pohrbí zaživa.

Zachvěla se a násilím se přinutila k úsměvu nad svými
strachy.

„Myslím si to, co ty,“ řekla. „Přijel za rodiči. Copak je na
tom něco divného?“

Neprozdřadila, že i jí vadí Lukasova přítomnost v jejich
blízkosti, to, že je jen pár set metrů od nich. Že z něho má
strach. S jeho návratem nepočítali.

„Asi nic,“ odpověděl David. „Jen že to probouzí k životu to-
lik ohavností. Takových, na které by lidi nejrady zapomněli.
A proč se vrací zrovna teď? Proslýchalo se přece, že se tu od
doby, co se to stalo, neobjevil.“

Anna přemýšlela. Chtěla se uklidnit.

„Občas se stávají zvláštní věci,“ řekla pak nejistě. „Dřív jste
přece oba bydleli ve Stockholmu. To byla taky divná shoda
okolností.“

I když si to ve skutečnosti nemyslela. Stockholm je ve
srovnání s Kristianstadem velkoměsto.

Po podlaze přeběhl ohromný pavouk a Anna přitáhla ko-
lena ještě blíže k hrudi.

„Davide, prosím tě.“

David utrhł kousek novin a pavouka přímo před jejíma
očima rozmáčkl.

„Díky,“ vydechla Anna a David zvedl poničené pavoučí tě-
líčko a odnesl ho do kuchyně.

„Měla bys s tím něco udělat,“ prohlásil. „S tou svojí fobií
z pavouků.“

„To není žádná fobie,“ odpověděla Anna až příliš rychle.
„To bych předtím nebyla zdaleka tak klidná. Moje kamarádka

Karin, ta se pavouků opravdu bojí. Začne pobíhat kolem, ječí a lapá po dechu. To já přece nedělám. Já... Davide, co se děje?“

David se objevil ve dveřích a dlouhými kroky zamířil k velkým oknům, která vedla dozadu do zahrady. Zastavil se těsně u jednoho z nich a zahleděl se do temného večera. Vlasy měl rozčuchané a mračil se. Anna vstala a postavila se za něj.

„Na co se to díváš?“ dotkla se jeho paže.

David neodpovídal, jen si dál měřil zarostlou zahradu. Všechny ty bujné keře a košaté stromy, které měly rodit hojnost ovoce, jak sliboval předchozí majitel.

Pak vydechl a objal Annu jednou paží.

„Na nic, jen se mi zdálo, že jsem něco zahlédl.“

„Něco, nebo někoho?“

„To nevím.“

Znovu se posadil na podlahu, ale Anna zůstala u okna. Zvedl se vítr a větve stromů narážely do okenních tabulek.

„No tak,“ naléhal David. „Nikdo tam není, spletl jsem se.“

Anna nahmátla přívěsek na krku a naposled pohlédla do zahrady. Kam až dohlédla, nikde nikdo. Jen se občas něco pohnulo ve větru.

„Gunnar byl hrozně rozčilený,“ promluvil David, když se zase usadila vedle něj. „Vůbec se mu nelíbí, že se Lukas vrátil.“

Anna si mu opřela hlavu o rameno a on se jí začal probírat prsty ve vlasech. Pro oba byla důležitá vzájemná blízkost.

„To se dá pochopit,“ potlačila Anna zívnutí. „Že ho to rozčililo. Určitě v něm ožila spousta vzpomínek.“

„To ano, ale kvůli nim tak rozrušený nebyl. Skoro jsem měl dojem, že ze všeho viní Lukase.“

Anna se narovнала.

„A co mu vyčítá?“

David uchopil láhev s vínem a začal odtrhávat etiketu.

„Myslím, že mu vadí, že si Lukas nic nepamatuje. Měl tehdy hodně poškozenou lebku. Samozřejmě že to Gunnara

rozrušuje. Věří, že by Fanny mohli najít, kdyby se Lukas rozpomněl. Zjistit, co se s ní stalo.“

Anna sklopila oči. Nemyslela si, že by Gunnar a Alice chtěli vědět, co se s Fanny stalo. Ne doopravdy. Lukas zmizel jako poslední a jako jediný se vrátil. Fanny byla na řadě jako druhá, zmizela téměř na rok přesně před Lukaselem. První žena, Lydia, se ztratila ještě o rok dřív.

Anna na ni však nechtěla myslet.

„Copak nechápu, že Fanny se stalo totéž co Lukasovi?“ opáčila úsečně. „V novinách se o tom přece pořád psalo.“

O Lukasově poškozené lebce.

O řezech nožem vytvářejících důmyslné vzory.

O rozdrcených vnitřnostech.

David pokrčil rameny a natáhl se po kelímku s vínem.

„Možná. Ale lidé chtějí znát pravdu, víš? A té se jim očividně nedostalo. Vždyť neměli ani tělo, které by mohli pohřbít.“

Už aby jim stěhovací vůz přivezl věci a mohli se v domě pořádně zabydlet. Anna se přitulila Davidovi na hrud' a poladila si břicho. Brzy to už bude poznat.

„Když se nám tu nebude bydlet dobře, tak se odstěhujeme zpátky do Stockholmu, vid'?“ řekla. „Přece jsme se na tom dohodli.“

David ji objal.

„Všechno bude v pořádku, Anno. Budeme se tu mít dobře.“

„Toho, co to udělal, nenašli,“ vydechla Anna. „Znamená to, že ho pořád ještě hledají.“

„To si nemyslím, vždyť od té doby žádní další lidé nezmiželi. Už o tom nemluv. Lidé si myslí, že je to stará, dávno pohřbená věc.“

Stará, dávno pohřbená.

Vyjadřuje se neuvěřitelně přesně.

Ale ta věc pohřbená není, myslela si Anna. Je to tady. V naší čtvrti.

Právě tady, kde bydlíme.

Ovládly ji pochybnosti a vyvedly ji z míry. Kromě toho měla na mobilu tři nepřijaté hovory od matky. Když šel David pro klíče, vyslechla si jeden vzkaz. Matčin hlas byl zlomený.

„Anno, dozvěděla jsem se, že jste se odstěhovali ze Stockholmu. Prosím tě, holčičko, doufám, že tě někam neodvlekl a nenutí tě k dalším ohavnostem! Zavolej mi, přijedu si pro tebe. Ať jsi, kde jsi.“

Annou okamžitě opustil klid. Proč je matka nemůže nechat na pokoji? Proč pořád vykládá o Davidovi takové ošklihosti, proč si ho vůbec nevází? Ta její posedlost, to přece není normální.

Vždyť nic neděláme, myslela si Anna. Jen tu sedíme, pijeme víno a jíme sýr.

Vzápětí na matku přestala myslet, ale v hlavě jí utkvěla jiná myšlenka a vyvolala v ní strach. Anna totiž tušila, že David se plete. Lidé v žádném případě nezapomínají.

Naopak.

Pamatují si toho mnohem víc, než je záhodno.

5

Ulice se táhla jako celá věčnost a Lukasův strach byl nezměrný. Každý člověk, kterého potkal, mohl být únosce, na kterého se nepamatoval. Každá osoba v jeho blízkosti mohla být životu nebezpečná. Trh lemoval ulici vedoucí od Velkého k Malému náměstí po celé délce. Všichni majitelé obchodů na pěší zóně měli před svými krámkami postavené stánky a prodávali v nich všechno možné, od pánví po holínky. Maminka Rosie nadšeně držela Lukase za paži a pomalu spolu procházeli ulicí. Lukas se ze všech sil snažil přežít.

„Tady, podívej,“ pošeptala matka Lukasovi a vzala do ruky elektrickou vývrtku. „Obvykle stojí přes čtyři sta korun. A dneska jen devadesát devět. To je neuvěřitelné. Asi jednu koupím pro Amandu k Vánocům.“

Lukas váhavě rozhodil rukama.

„Jestli ji chceš, tak si ji kup. Počkám na tebe nahoře na náměstí.“

Kývl směrem k Malému náměstí a pustil se tam, zatímco matka platila za objevený poklad. Neměl tušení, co si jeho sestra Amanda o vývrtce pomyslí. Nejradši ze všeho by se zase vrátil domů. Zpátky k rodičům, do bezpečí jejich zahrady. Při procházení městem si připadal jako nahý. Možná si to jen namlouval, ale měl pocit, že lidé na něj civí.

V pekárně na Malém náměstí lákali zákazníci slevou na cosi, čemu říkali zmrzlinová bomba. Fronta se táhla až k obchodu s oděvy na rohu. Lukas se jí vyhnul a zastavil se ve stínu u staré banky. Z Cardellovy ulice vyšel dětský orchestr. Děti dopochodovaly na náměstí a usmívaly se přitom tak ši-roce, až hrozilo, že jim popraská kůže na obličejích.

Objevili se bez varování. Najednou se ukázali v jeho zorném poli, necelých deset metrů od něj. Gunnar a Alice. Rodiče Fanny. Lukasovi se zběsile rozbušilo srdce. Nenávidí ho, tolik pochopil z toho, co mu řekli jeho rodiče. První roky potom, co se odstěhoval, napadal Gunnar jeho otce téměř denně. Neprojevoval sebemenší soucit s traumatem, které museli rodiče zpracovat. Otec synovi vyprávěl, jak Gunnar stál u nich na příjezdové cestě a řval: „Vždyť se vrátil! Jak bych tebe a Rosie ksakru mohl litovat? Dítě se vám zase vrátilo domů.“

Chvilí trvalo, než rodiče pochopili, že Gunnar v sobě ne-živí jen pouhou závist. Nedokázal se srovnat s tím, že Lukas ztratil paměť. To ho rozčilovalo nejvíc.

Lukas zařal ruce v kapsách v pěst. Kdyby tak věděli, jak moc si přeje, aby se na onu dobu zase dokázal rozpomenout. Z celého posledního roku na gymnáziu si nepamatoval vůbec nic. Bylo to takzvané nevratné poškození a čekalo se od něj, že se s tím srovná. Vždyť v tolika jiných ohledech zvítězil. Například v boji o život. A zbytek paměti byl nedotčený v tom smyslu, že se dal aktivovat. Když lidé kolem něho říkali: „Pamatuješ si, jak...“, většinou si na událost, o níž mluvili, skutečně vzpomněl. Ale tohle mělo mnohem menší cenu. Nejvzácnější bylo to, co už nikdy nedostane zpátky. Proto bitvu o pocit bezpečí prohrál. Ten, kdo mu tolik ublížil, je stále na svobodě.

Úzkost se přes něj přelévala jako vlny. Díval se za Gunnarem a Alicí. Už mu zmizeli z dohledu. Zvládl to. Aspoň protentokrát. Právě pomyšlení, že neví, kdo mu ublížil, ho

nesmírně sužovalo. Vytvářelo totiž předpoklad pro podezření, které považoval za téměř nevyslovitelné. Podezření tak strašné, že by se mělo okamžitě zavrhnout.

Ale právě to nebyl schopen udělat. Nevěděl totiž jistě, jak to bylo.

Jestli byl pouhá oběť.

Nebo jestli se na tom, co se stalo, podílel.

Když se nad centrum města přivalily mraky velké jako celé světadíly, matka už se trhu nabažila a chtěla vyrazit na kole domů. Slunce se schovalo za mraky a Lukas se cítil klidnější.

„Ještě tu chvíli zůstanu,“ prohlásil, když došli ke kolům.

Matka se na něj překvapeně podívala.

„Jestli chceš...,“ přikývla pak. „Já vlastně domů vůbec nespěchám. To jen kvůli tomu, že asi bude pršet, a když mi zmoknou vlasy, jsem celá zplihlá.“

Lukas se pousmál. Maminka musela mít neustále dokonalý účes, i kdyby trakaře padaly.

„Klidně tu zůstanu sám,“ řekl.

Matka ztuhla.

„A co budeš dělat?“

„Trochu se tu porozhlédnu.“

„Vůbec se mi nelíbí, že se tu chceš potulovat sám a přemýšlet o spoustě zbytečností.“

Jak to, že nechápe, že přesně tohle už Lukas dělá? Dnem i nocí.

„Počkám na tebe tady. Půjdu si mezitím koupit deštník.“

„No tak, nech toho, klidně jeď domů. Tatínek už na tebe určitě čeká.“

Matka se nejistě usmála a začala v kabelce hledat klíč od zámku na kolo. Pověsila na říditka tašky s nákupem a ty se začaly pohupovat sem a tam.

„Tak se uvidíme doma,“ rozloučila se.

Vyvedla kolo na ulici. Pak na něj naskočila a odjela. Několikrát se po Lukasovi ještě ohlédla. Neklidu se nezbaví už nikdy, s tím se oba dva museli naučit žít.

Vítr zesílil a Lukas pohlédl na černé mraky valící se po obloze. Na dlouhou vycházku to nevypadá. Proto si s sebou vzal kolo, aby se k němu nemusel později vracet pěšky.

Když procházel městem, byly ulice téměř prázdné. Pořád se nemohl zbavit pocitu, který měl předchozí den. Někdo ho sleduje, zaznamenává všechno, co dělá. Stín skrývající se v davu.

Nějaká maminka netrpělivě vlekla chlapečka, který mával rukama směrem k obchodu se sladkostmi vedle knihkupectví. Lukas na své dětství myslel jen málokdy nebo vůbec ne. Ne že by se na tu dobu nepamatoval, to ne. Spíš šlo o to, že všechno, co zažil během těch letních týdnů před maturitou, se stalo nepřekonatelnou překážkou na časové ose jeho života. Neměl problém se od té události oddálit, nebyl jen schopen se otočit a nahlédnout za ni. Ostatní vzpomínali na studentská léta a jezdili na třídní srazy, ale Lukas se raději držel stranou. Nechtěl poslouchat jejich vyprávění, protože sám nemohl ničím přispět. Kamarádi z dětství byli pryč, nezůstal mu ani jediný.

A nových přátel také moc nezískal. Věděl, že je osamělý kvůli své zamlklosti. Měl spoustu známých, s nimiž rád chodil na pivo, ale jen málokoho si pustil blíž k tělu. Delší vztah s nějakou ženou se mu také nepodařilo navázat, ale často si připomínal, že mu to vlastně ani nechybí. Všechny ty jizvy a znamení na trupu byly děsivé. Vždycky očekával okamžik, kdy si ženy přitisknou dlaň na ústa a zašeptají: „Panebože. Ty ale vypadáš.“

Odpovídal jim: „Všude to nemám.“

Aspoň ve dnech, kdy měl na takovéhle vtipy dost síly.

Přestože to vlastně vtip nebyl. Poničenou měl jen hrud' a záda. Paže, nohy a obličej nijak trvale poznamenané neby-

ly. Když se ho ženy ptaly, co se mu stalo, vždycky odpovídal, že se mu stala těžká nehoda, což byla do jisté míry pravda. O něco později jim jeho jizvy přestaly vadit a začaly ho vnímat jako každého jiného muže.

Jako každý jiný muž. Tak si téměř připadal, když na zem začaly dopadat první kapky deště. Pevně sevřel řídítka a vyrazil na jih. Až ve chvíli, kdy si všiml vysoké žluté budovy, si uvědomil, kam měl celou dobu namířeno. K söderportskému gymnáziu, kde studoval. Déšť pomalu sílil. Maminka určitě nestihla dojet domů a má zničený účes. Přestal na to myslet, zastavil se asi sto metrů od školy a nedokázal udělat jediný další krok. Všechny myšlenky a pocity se náhle ztratily. Zbývala jen prázdná lebka a žaludek stažený hrůzou.

Škola byla obrovská, třípatrová, postavená na začátku minulého století. Snažil se rozpomenout a v hlavě se mu vynořil obraz rozlehlých tříd. Vysoké stropy, velké plochy. Kamenná schodiště a podlahy. Byl tam šťastný? Asi ano. Byl šťastný i toho dne, kdy zmizela Fanny. Pak už to takové nebylo nikdy. Pro něj ani pro nikoho, kdo Fanny znal.

Zastavil se pohledem na velkém schodišti před hlavním vchodem. Běhávaly po něm celé generace studentů s bílou čapkou v ruce, všichni byli plní očekávání. Zrychlil se mu puls. Cítil, že dýchá jinak. Těžce, sípavě. Nesměl se stát jedním z nich. V den, kdy jeho třída maturovala, tam nebyl. Zmizel. Ani on sám nevěděl, kde tehdy byl. Jen že byl pryč. Mimo dosah pomocných rukou.

Schodiště však i přesto bylo důležité. Lukas věděl, co říkali svědkové. Že v den, který měl být ve škole jeho posledním, vyšel tímto vchodem ven a sešel po tomto schodišti. Několik spolužáků chtělo po škole zajít do kavárny. Volali na něho, jestli půjde s nimi. Otočil se na posledním schodu a odpovídal: „Přijdu za chvíli. Jen ještě musím něco zařídit.“

Sevřel řídítka tak křečovitě, až mu zbělely klouby. Tenhle důvod mu bránil v návratu do rodného města snad nejvíc.

Důvod, že už dál nedokáže vzdorovat, že se jednou provždy pokusí zjistit, co se s ním tehdy stalo. A co udělal, že se mu povedlo stát se jediným zmizelým, který se zase dostal na svobodu. To nepojmenovatelné podezření, temnější a příšernější než kdykoli předtím, se objevovalo a mizelo jako přízrak. Buď je jednou ze tří obětí, nebo vrahem, který ztratil paměť.

Zavrtěl hlavou.

Ne, chtělo se mu vykřiknout. Ne, tak to nebylo! A *není to tak. Já nejsem ten únosce a vrah, jehož hledám.*

Slova se musí polknout, ztratit a ukrýt. Dokud nepřevládne zvědavost. Potřeba mít jistotu.

Proč tehdy nešel se spolužáky do kavárny?

Co musel předtím zařídit?

6

Čas rány nezhojí. To nevěděl nikdo lépe než Gunnar a Alice. A kdyby na to náhodou zapomněli, připomněl jim to Lukasův návrat do města. Jakmile Gunnar Lukase poprvé uviděl, život se mu proměnil ve věčnou snahu vyhnout se setkání. Kdykoli vyšli s Alicí do zahrady, podvědomě se krčili v žalostném pokusu nebýt vidět. Proč to dělají, nevěděli. Ani jeden z nich neočekával, že by Lukas okamžitě přeskočil branku a přišel k nim, pokud by navázali oční kontakt.

Gunnar nyní klečel u záhonu a plel. Země pod jeho prsty byla měkká a vyhrátá. A vlhká. Přestalo pršet a znovu vykouklo slunce. Švédské letní počasí, jako když vyšije. Gunnar uvažoval, jestli nemá přerušit dovolenou a vrátit se do práce. Jejich domov se proměnil ve vězení, v místo, kde se jim nechtělo trávit čas. Něco se musí stát, jinak se léto změní v kříž, který ani jeden z nich nedokáže unést.

Na trávníku ležela hromádka vytrhaného plevele. Gunnar zaťal zuby a plel ztuhlými prsty dál. Měl vztek a to ho překvapovalo. Vztek, že potkali Lukase na náměstí a že se jim vyhnul. Gunnar totiž věděl, že si jich Lukas také všiml. Přesto neudělal nic, jen na ně jako zkamenělý civěl.

„Proč jsi tak rozčilený?“ zeptala se ho Alice pak. „Říkal jsi přece, že s ním nechceš mít nic společného. Jistě to vycítil.“

„Kašlu na to, co vycítil,“ odsekl málem Gunnar. „Má se chovat slušně, přijít k nám a pozdravit.“

Slova mu ale uvázla v hrdle. Věděl totiž, že ani on sám se nechová slušně, spíš iracionálně. Vlastně si nepřál nic víc, než aby mohl Lukase přimáčknout ke zdi a přimět ho, aby si na všechno vzpomněl. Fanny mu to sice nevrátí, ale aspoň by se dozvěděl pravdu a našel vnitřní klid.

V očích ho zaštěpalo a vyhrkly mu slzy. Jak jen může být bolest tak vytrvalá? V některých dnech už to chtěl vzdát, obracel se k bohu, ve kterého už dávno přestal věřit, a prosil ho, aby se nad ním smiloval. To bylo před mnoha lety. Pak se podobně jako Alice rozhodl, že bude žít dál. Přál si jediné – mít klid. Bylo by to mnohem snazší, kdyby se z města odstěhovali jinam.

Proč jsme to neudělali? uvažoval Gunnar. Proč jsme tu zůstali?

Rázně vstal a oprášil si z kolenou hlínu. Nemá smysl snažit se dál vzdorovat. Lukasův návrat protrhl přehradu všech vzpomínek, kterých se pokoušel zbavit. Nemá smysl se tomu bránit. To se časem naučil – že vzpomínky přicházejí ve vlnách. Celý jeho život jako by byl řízen přílivem a odlivem. Při odlivu to zvládal docela dobře, ale když přišel příliv – jako nyní –, musel bojovat o život. Dařilo se mu však přežívat stále lépe.

Hromádka plevele zůstala ležet na trávníku a Gunnar zašel do domu. Alice byla na procházce a bude pryč ještě hodinu. Neměl rád, když odcházela sama, zejména ne když šla dolů do Björketu. Slíbila mu, že se bude držet u průplavu a Nosaby, přesto věděl, že lže. Měla Björket ráda a na rozdíl od něj nebyla přesvědčená, že v lese za zimním stadionem je to nebezpečné.

Všichni máme svá tajemství, pomyslel si Gunnar hořce a vešel do kanceláře.

V nejhořejší zásuvce, v té zamčené, našel zápisník s adresami. Mladší kolegové se mu smáli, když mluvil o telefonních

seznamech a adresářích, ale jemu to nevadilo. Ať si ostatní klidně uloží celý svůj život do počítače, sám měl radši všechno uspořádané fyzicky. Věděl tak, že mu nic jen tak nezmizí, jako se to stávalo s informacemi uloženými v počítači.

Zápisník sám o sobě nijak tajný nebyl. Jen o jednom určitém čísle a jménu se Alice nesměla dozvědět. Nepochopila by to. Považovala by to za porušení jejich dohody, myslela by si, že žije minulostí. O to ale vůbec nešlo. Šlo o to mít trochu přehled, nezůstat mimo dění. Pro něj byly takové věci důležité a pro Alici měly být důležité taky.

V notesu bylo napsané jméno Erik Svensson a vedle něj číslo mobilního telefonu. Gunnar neznal nikoho jménem Erik Svensson.

Zvedl sluchátko a navolil číslo. Ozvala se nějaká žena.

„Erika Nilssonová.“

Gunnar sevřel sluchátko. Nezesměšní se? Už dlouho Eric nevolal. Nejméně dva roky. Ani si nebyl jistý, jestli má pořád stejné telefonní číslo.

„Haló?“

Odkašlal si.

„Omlouvám se... dobrý den. Tady je Gunnar. Gunnar Larsson.“

Rozhostilo se ticho. Nepamatuje se na něj. Nebo je zrovna zaneprázdněná. Připadal si hrozně hloupě. Jako totální pitomec. Co to vyvádí? Vždyť je víkend. Ale proč ten telefon tedy vzala?

Ruce se mu zpotily tak, až málem upustil sluchátko.

„Promiňte, neměl jsem vám jen tak volat. Vždyť máte dneska volno. Já...“

„Gunnare, to je v pořádku. Opravdu. Promiňte, překvapil jste mě. Jak se vám daří?“

Znovu mu vyhrkly slzy. Nedokázal na její otázku odpovědět nic rozumného. Daří se mu příšerně. Tak by zněla odpověď.

Zhluboka se nadechl a snažil se mluvit klidně.

„Mám se dobře. Alice taky. Je zrovna na procházce. Využila toho, že přestalo pršet.“

Odkud se všechna ta slova berou? Musel se kousnout do jazyka, aby přestal mluvit.

„A co vy?“ řekl raději.

„Mně se taky daří dobře. Mám hodně práce. Dneska dokonce taky pracuju. To poznáte podle toho, že jsem přijala váš hovor, jsem totiž ve službě. Takže se nemusíte omlouvat, že mi voláte.“

Tak takhle to je. Nemá k ní neomezený přístup. Nikdy ho neměl. Dočetl se o ní v místních novinách, věděl, že ji povýšili a že je z ní policejní komisařka. Na tom není nic divného, když je někdo schopný, měl by dělat kariéru. Jenomže čím výš stoupala, tím víc se mu vzdalovala.

„Kdyby se ale dělo něco důležitého, Gunnare, vždycky mě seženete přes ústřednu. Vždycky. Na Fanny nikdy nezapomenu. To dobře víte.“

Teď už slzy nedokázal zadržet. Vyhrkly mu z očí a kutálely se po tvářích. Bylo jich tolik, že mu vzápětí začaly skapávat z brady. Prozradil ho dušený vzlyk.

„No tak, Gunnare,“ pronesla Erika a při zaslechnutí jejího neklidného hlasu proud slz ještě zesílil. „Povězte mi, co se stalo. Něco s Alicí? Nebo s Hevi?“

Když uslyšel Hevino jméno, sevřelo se mu srdce. V posledních dnech si na ni vzpomněl jen málokdy. Mluvili s Alicí o tom, že ji zajedou navštívit do Göteborgu, ale po Lukasově návratu jako by jejich plán odvál vítr. Jediná dcera, na niž byli schopni myslet, byla Fanny.

Našel balíček papírových kapesníků a vysmrkal se. Musí se vzchopit. Alice se za chvíli vrátí. Nesmí ho vidět v tomhle stavu.

„Alice i Hevi jsou v pořádku,“ řekl. „Jde o Fanny. A o Lukase.“

„O Lukase? Lukase Wallina?“

„Ano. Vrátil se.“

„Vrátil se? Promiňte, že po vás všechno papouškuju, ale nerozumím tomu.“

„Je tady. U svých rodičů. Poprvé po deseti letech.“

„Aha.“

Aha. V tu chvíli pochopil, že mu rozumí. Mnohem líp než mnozí jiní. To proto se pro něj tak záhy stala záchranným kruhem, kterého se s Alicí křečovitě drželi. Když mluvili s Erikou, nemuseli nikdy vyjadřovat slovy spoustu věcí, které jiní lidé nedokázali pochopit. Nemuseli trávit celé hodiny popisem svých pocitů, strachů a otázek, Erika je chápala sama od sebe. Bez ní by byli ztraceni, to bylo jisté. To, že Gunnar cítil potřebu udržovat s ní kontakt i nadále, si nechával pro sebe.

„Sešli jste se?“ zeptala se Erika. „Mluvil jste s ním?“

„Ne. Ne, vůbec ne. Nechci to. Aspoň myslím.“

Erika chvíli mlčela. Věděl, co řekne.

„Nemůžete ho z ničeho obviňovat.“

„To tvrdíte vy.“

„Tvrdíme to a myslíme to vážně. Lukas nemůže za to, že Fanny zmizela o rok dřív než on. A nemůže ani za to, že se vrátil a Fanny ne.“

Nikdo jiný než Erika by mu něco takového nesměl říct. Znělo to tak samozřejmě, že ho to vůbec nerozhněvalo.

„O to nejde,“ prohlásil. „Nejde o to, že se vrátil.“

„Jde o tu ztrátu paměti.“

„Přesně tak. On...“

„On to ale neudělal schválně, Gunnare.“

„Tolik se píše o lidech, kteří zničehonic ztratili paměť, protože se jim to hodilo. To se dá pochopit, ale dříve nebo později je potřeba přijmout odpovědnost. On musí...“

„Teď mě dobře poslouvejte. *On. To. Neudělal. Schválně.* Věřte mi, Gunnare. Mnohokrát jsem s Lukášem o té ztrátě paměti mluvila. Trápí se kvůli tomu dnem i nocí. Pořád mluvíte o sobě a o tom, v jaké jste situaci, o tom, že si přejete,

aby se rozpomněl na to, co se stalo. Pomyslete ale na Lukase. Pomyslete na jeho touhu si na všechno vzpomenout. Jak se asi cítí? Neví, kde byl, neví, kdo ho unesl. Neví dokonce ani, jak se dostal na svobodu. Umíte si představit, že byste žil s něčím takovým? A navíc s vědomím, že za zločiny, které na něm byly spáchány, nebyl nikdo nikdy odsouzen. Pachatelem může být kdokoliv. Klidně někdo, koho zná. A on přitom neví nic. Vůbec nic.“

Gunnar slyšel, jak Erika prudce oddechuje. Musel několikrát polknout, než se dokázal srovnat s tím, co mu řekla.

„A co na to lékaři? Alice viděla v televizi nějaký pořad o... jak se tomu jen říká... o hypnóze. Nedala ta by se nějak využít?“

„Bylo by to možné, kdyby Lukas utrpěl mentální blok, to se ale nestalo. Chápete ten rozdíl? Mezera v jeho paměti, která zahrnuje mimochodem mnohem delší období než jen ty tři týdny, je fyzická. Je to důsledek rozsáhlého poranění hlavy. Nesmírně důležitou součástí jeho rehabilitace byl trénink paměti. Měl totiž poškozenou i krátkodobou paměť.“

Gunnar se posadil na kancelářskou židli. Poslední, co od rozhovoru čekal, byly pocity viny.

„To já vím,“ zašeptal. „Jen mě napadlo, že kdyby se mu paměť vrátila... Kdyby si vzpomněl, kde byl. Jestli ho unesl muž nebo žena, jestli byl malý nebo velký...“

„To by pak policie našla viníka a možná i Fanny a tu druhou zmizelou ženu. Tak to je. Ale není to pravděpodobné. Lukas má poškozenou paměť, Gunnare. Musíte se s tím smířit.“

Opravdu musí? Nevěděl, jestli to dokáže, i když uznával, že Eričina slova zní rozumně.

„Ale jak se mu podařilo uprchnout, když byl tak zraněný?“ namítl místo toho.

Nemohl si pomoci, pořád se opakoval, kladl stejné otázky pořád dokola po celé ty roky. Erika však neztrácela trpělivost. Odpověděla stejně jako vždycky.

„To nevíme. Jednoho dne ho našli na tom hřišti. Objevila ho paní, co se stará o děti jiných matek, a přivolala policii. Nevíme, jak se tam dostal, je ovšem vyloučeno, že by tam přišel sám.“

Takže někdo ušetřil Lukase, ale Fanny ne. Co jiné oběti pachateli nedaly, a Lukas ano? Čím se vykoupil?

„Podle mě musíte právě tohle přestat řešit,“ vybědla ho Erika mírnějším hlasem. „Nikam to nevede. Bohužel.“

„Nemluvila jste s Lukasem po jeho návratu vy?“

„Ne, vůbec jsem nevěděla, že je ve městě. Jenže na druhou stranu na tom není nic zvláštního. Není jeho povinností nám sdělovat, co má v plánu. Rok po únosu jsme s ním čas od času mluvili, ale to už měl ten problém s pamětí. Nikam to nevedlo. Kdyby nám něco chtěl říct, ví, kde nás najde.“

Kdyby nám něco chtěl říct. Gunnar si připadal nesmírně ubohý. Sám v suterénu, zavřený v kanceláři s příliš mnoha policiemi podél stěn a s neuklizeným psacím stolem.

„Gunnare, chci, abyste věděl, že tady na policii nikdo nezapomněl na to, co se před deseti lety stalo. Jakmile budeme mít důvod, znovu to rozjedeme. Jako před několika lety, když tenkrát někdo zapálil ty stromy.“

Gunnar se při té vzpomínce zachvěl. Šílenců je kolem spousta. Než se policii podařilo viníky dopadnout, bylo celé město jako bez života. Na vině byla parta kluků, kteří neměli tušení, co provedli, jaké emoce rozpoutali.

„Děkuju vám, že jste si na mě našla čas.“

„Jsem tu pořád, Gunnare. Stačí zavolat.“

Znovu se mu stáhl krk. I kdyby jí volal sebečastěji, stejně se nedoví, co se s Fanny stalo.

Seshora se ozvaly nějaké zvuky. Někdo otevřel vstupní dveře a zase je zavřel. Alice je doma. Gunnar spěchal nahoru ji přivítat. Nechtěl, aby se ho začala vyptávat, co dělal v suterénu.

V předsíni však nikdo nebyl.

„Alice?“ zavolal Gunnar.

Nikdo neodpovídal. Alice tam nebyla.

Překvapeně stiskl kliku vstupních dveří. Bylo odemčeno. Navštívili je snad zloději? Gunnara to spíš otrávil, než vyděsilo. Ujistil se, že mu z náprsní kapsy saka nikdo nevzal peněženku. Byla tam. A všechny karty také.

Teprve potom, co peněženku zastrčil zpátky, si všiml předmětu na rohožce. Byla to dřevěná spona do vlasů. Zvedl ji a zalapal po dechu.

Přesně takovou měla Fanny.

Přesně takovou zřejmě měla ve vlasech toho dne, kdy zmizela.

7

S temnotou se připlížily stíny. Obklopily starou faru a rozmazaly obrysy stromů i keřů. Anna klečela v ložnici v patře a natírala hnědé lišty na bílo.

„Nevadilo by ti, kdybych si šel zaběhat?“ zavolal na ni David zezdola.

Věděla, že už je převlečený. Slyšela ho, jak zvedá a přenáší kufry. Zítra ráno mají přijet stěhováci. Připadalo jí to jako požehnání. Tohle kempování už je oba přestávalo bavit.

„Jasně že ne,“ odpověděla.

„Tak zatím!“

Vstupní dveře se otevřely a zase zavřely. Štětec přejížděl po tmavém dřevu sem a tam. Kdykoli se Anna posunula, prkna zaskřípala. Skřípot se mísil se švitořením ptáků chodících po střeše. Anna se snažila soustředit na natírání. Zaskřípalo další prkno. A pak do okna přímo za ní narazil letící pták.

Rána ji vyděsila a Anna upustila štětec. Rychle ho zvedla a utřela barvu. Pak seběhla dolů a zamkla vstupní dveře. Když otáčela klíčem, všimla si, že se jí třesou ruce.

Přešla do kuchyně a vytáhla z balíčku nový plastový kelímek. Už se přestala stydět za to, že používají jednorázové nádoby. První dny v novém domě byly zábavné i náročné